

Jr. Nr. 17/01021

Den 24. januar 2017

Bidrag til besvarelse af SUU, Alm. del spørgsmål 332 om børn, der er blevet smittet med vaccineforebyggelige sygdomme.

Problem

SSI er den 18. januar 2017 blevet bedt om at bidrage til besvarelse af følgende folketingsspørgsmål:

"Ministeren bedes redegøre for udviklingen i de sidste 10 år i antallet af børn, der i daginstitutioner er blevet smittet med sygdomme, som vi i Danmark normalt vaccinerer for. Ministeren bedes endvidere give en faglig vurdering af, hvorvidt der er behov for at stille krav til, at børn i daginstitutioner er vaccineret. "

Nedenfor følger SSI's bidrag, der er koordineret med Sundhedsstyrelsen, herunder indhentelse af vurdering af, hvorvidt der er behov for at stille krav om vaccination ved anbringelse i en daginstitution.

Udviklingen i antallet af børn (2006-16), der i daginstitutioner er blevet smittet med sygdomme, som vi i Danmark normalt vaccinerer for

Generelt om børnevaccinationsprogrammet og meldesystemet

Som en del af det danske børnevaccinationsprogram tilbydes børn i aldersgruppen 0-6 år vaccination mod følgende ni sygdomme:

- difteri,
- tetanus (stivkrampe),
- kighoste,
- polio,
- *Hæmophilus influenzae* type b (Hib),
- pneumokokker,
- mæslinger,
- fåresyge
- røde hunde

Det skal bemærkes, at vaccinerne anbefales indgivet på bestemte tidspunkter i barnets liv, hvorfor mange børn vil starte i institution uden at være færdigvaccineret. Fx anbefales MFR vaccinen (mæslinger, fåresyge og røde hunde) først indgivet i 15 måneders alderen.

Nogle af sygdommene er – takket være børnevaccinationsprogrammet - sjældne i Danmark, og for to sygdomme, polio og mæslinger, er der et mål om hhv. udryddelse (eradikation) og elimination.

Alle ni sygdomme er anmeldningspligtige og for de anmeldte børn registreres det, hvis oplysningen er anført på anmeldelsen, om barnet går i daginstitution (vuggestue eller børnehave) eller i dagpleje. For de fleste af sygdommene registreres det også, hvis oplysningen er anført, om smitten formodes sket i institution/dagpleje eller i søskendes institution.

Overlæger i Styrelsen for Patientsikkerhed modtager en kopi af anmeldelsen, og såfremt en af de pågældende sygdomme påvises hos et barn, der har tilknytning til en daginstitution, vil der typisk blive lavet opslag i institutionen, således at opmærksomhed på vaccination af uvaccinerede børn skærpes.

Udviklingen i børn (0-6 år) der smittet med en sygdom, der vaccineres mod i det danske børnevaccinationsprogram i perioden 2006-16.

Statens Serum Institut varetager den nationale overvågning af smitsomme sygdomme samt vaccinationsdækningen. I det følgende beskrives de oplysninger, som er tilgængelige via Meldesystemet for Infektionssygdomme (MIS) i perioden 2006-2016.

Indledningsvis kan det oplyses, at for fire af de vaccineforebyggelige sygdomme, difteri, stivkrampe, polio og røde hunde (rubella) blev der i perioden 2006-2016 slet ikke anmeldt tilfælde i aldersgruppen 0-6 år.

I det følgende gennemgås øvrige sygdomme enkeltvis.

Kighoste

Kighoste er kun individuelt anmeldelsespligtig for børn i alderen 0-2 år. Derfor haves kun information om tilhørsforhold til institution/dagpleje og om evt. smitte i institution for denne aldersgruppe. Som noget særligt for kighoste registreres det også, hvis smitten formodes sket i søskendes institution.

I perioden 2006-2016 blev anmeldt i alt 1131 tilfælde af kighoste hos børn under 2 år, heraf var oplysning om, at 178 (16 %) af de smittede gik i daginstitution eller dagpleje. (Andelen af 1-årige smittede i institution er højere end andelen af 0-årige).

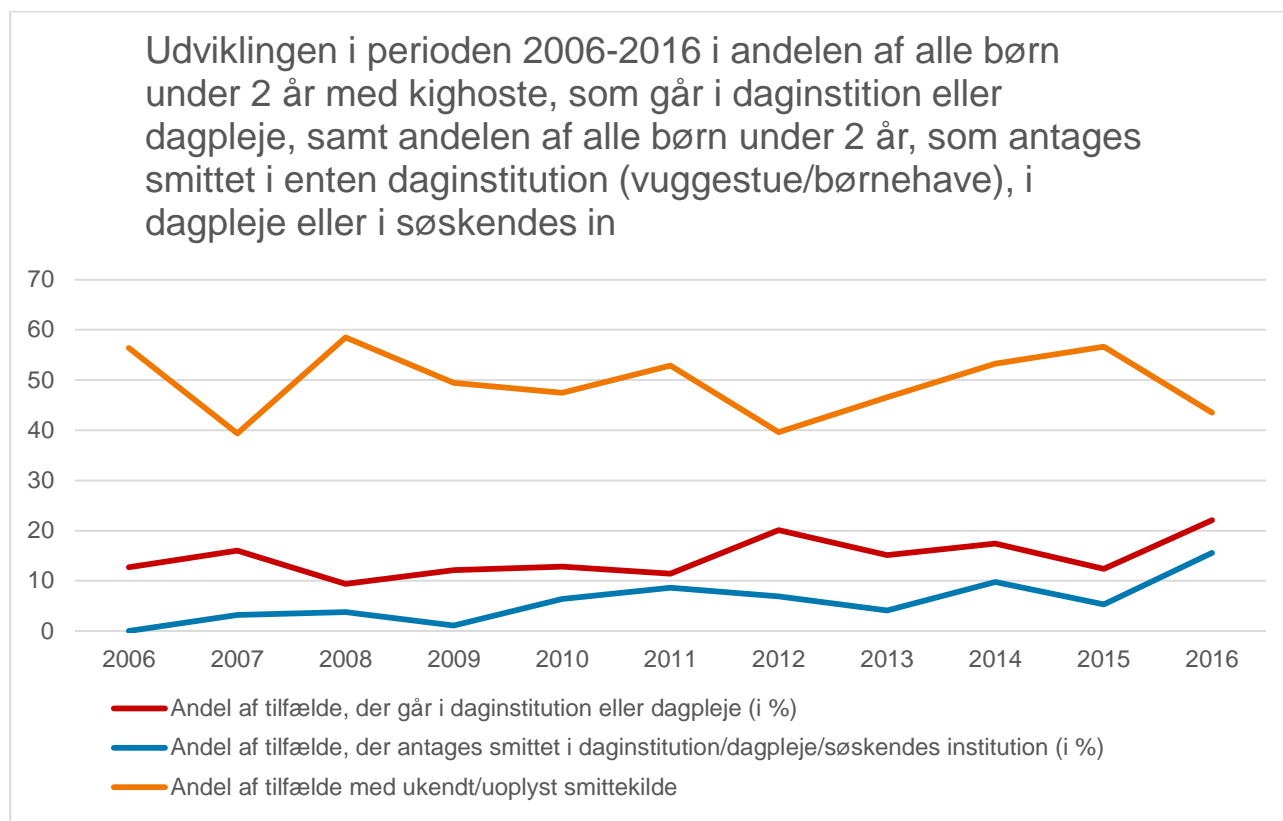
I hele perioden blev i alt 7 % registreret som formodet smittet i daginstitution/dagpleje eller i søskendes institution, figur 1. Næsten halvdelen af alle børn (48,3 %) havde dog ukendt/uoplyst smittekilde, hvorfor andelen af smitte i daginstitution *kan* være underrapporteret.

Det kan endvidere oplyses, at kighoste også optræder blandt fuldt vaccinerede børn under 2 år, som derfor også ville kunne give smitte videre i institutionen, selvom de har fulgt vaccinationsprogrammet. For større børn i aldersgruppen 2-5 år aftager vaccinationseffekten gradvist. I denne aldersgruppe vil andelen af fuldt vaccinerede

børn med kighoste derfor forventeligt stige. Der tilbydes en revaccination i 5-årsalderen, som aktuelt ca. 85 % tager imod.

Figur 1.

Hæmophilus influenzae type b (Hib)

I perioden 2006-2016 blev registreret i alt 22 tilfælde af meningitis forårsaget af *Hæmophilus influenzae*. Heraf var de 10 tilfælde af vaccinetypen *Hæmophilus influenzae* type b, mens de øvrige 12 tilfælde var ikke-vaccinetyper (6) eller ukendt type (6). Alle børn var under 4 år.

Blandt de 16 tilfælde med vaccinetype eller ukendt type gik i alt 6 børn i vuggestue eller dagpleje. Alle 16 tilfælde havde ukendt smittekilde.

Pneumokokker (Pneumokoksepsis og meningitis)

I perioden 2006-2016 blev anmeldt i alt 383 børn under 5 år med pneumokoksepsis (blodforgiftning) og/eller meningitis. Heraf gik 43 i vuggestue, 39 i børnehave og 55 i dagpleje. Den samlede andel af smittede, som gik i institution/dagpleje var 36 %.

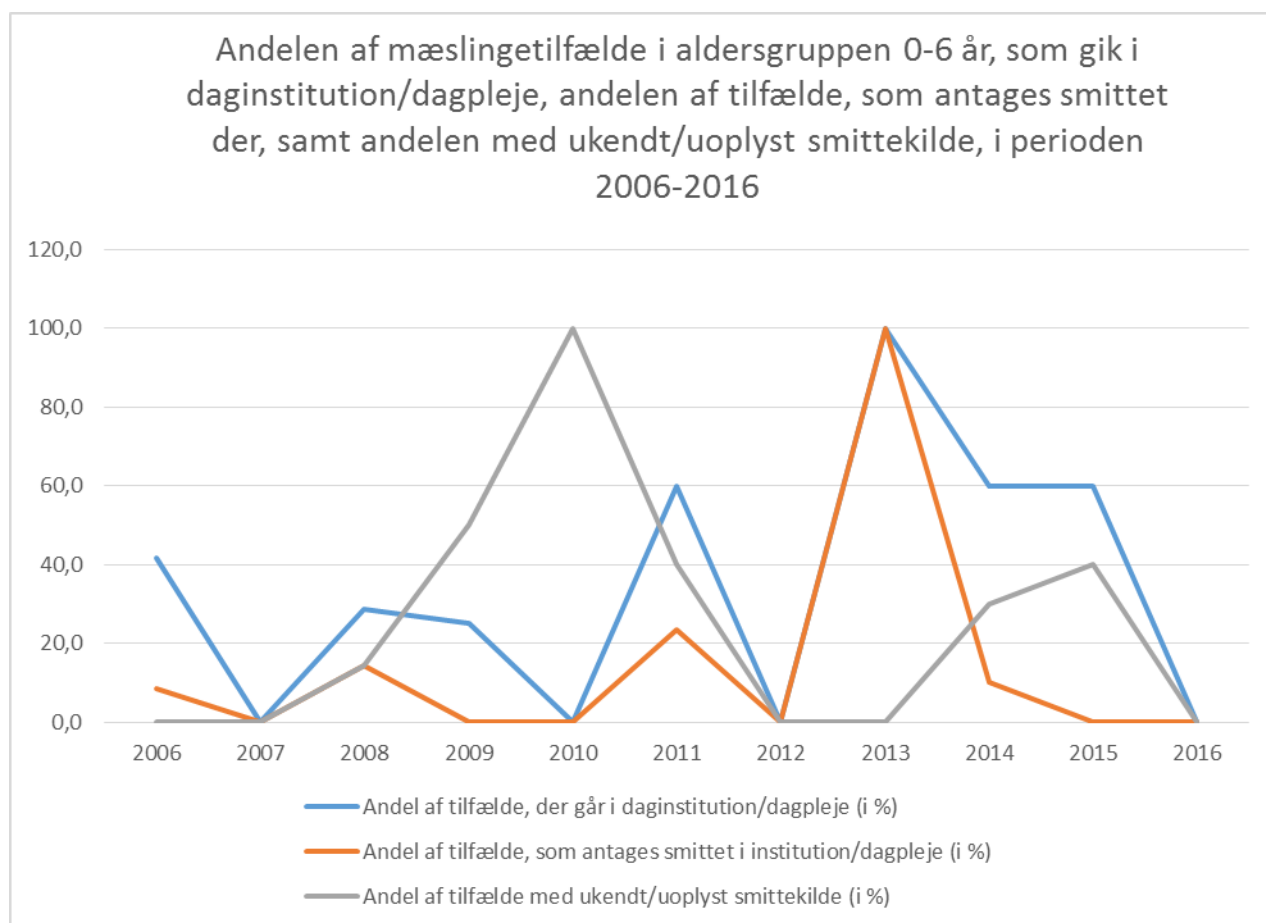
For denne infektion registreres evt. smitte i institution/dagpleje ikke, men der kodes for "kendt sygdom i omgivelserne". Dette gjaldt for i alt syv tilfælde (3 i 2009, 2 i 2010 og 2 i 2011), svarende til 1,8 % af samtlige tilfælde. Smittekilde var uoplyst for næsten alle tilfælde (97,4 %), og det kan ikke udelukkes, at der er underrapportering af institutionssmitte.

Mæslinger

I perioden 2006-2016 blev der anmeldt 73 tilfælde af mæslinger i aldersgruppen 0-6 år, heraf gik de 38 (52 %) i daginstitution eller dagpleje. I alt 13 børn (17,8 %) var formodet smittet i daginstitution/dagpleje. Andelen med ukendt/uoplyst smittekilde varierede mellem 14,3 og 100 %. Der er stor variation fra år til år, hvor der i enkelte år er anmeldt ingen eller meget få tilfælde, jf. figur 3.

Figur 3.

Fåresyge

I perioden 2006-2016 blev anmeldt i alt 19 tilfælde af fåresyge blandt børn i aldersgruppen 0-6 år. Andelen af tilfælde, som gik i daginstitution/dagpleje var gennemsnitligt 33,3 %. Der var ét tilfælde med formodet smitte i daginstitution/dagpleje. I 12 tilfælde var denne oplysning ukendt/uoplyst.

Sammenfatning

Da de fleste børn i Danmark går i daginstitution/dagpleje, er det forventeligt, at der optræder sygdomstilfælde blandt sådanne børn. Generelt er forekomsten af børnesygdomme, som der vaccineres imod i børnevaccinationsprogrammet, ikke forekommende eller sjælden blandt børn i aldersgruppen 0-6 år, frataget kighoste, som har den højeste aldersspecifikke forekomst (incidens) i aldersgruppen 0-1 år.

Andelen af tilfælde med formodet smitte i institution/søskendes institution har været stigende i perioden 2010-2016 og udgør for de 0-årige og 1-årige hhv. 3,4 % og 18,9 % i gennemsnit. Der er dog en stor årsvariation på hhv. 0-9,6 % for 0-årige og 0-46,7 % for 1-årige. I 2016 har der været en kighosteepidemi, og det generelt øgede smittetryk kan have medført mere smitte - også i daginstitutioner.

Der er generelt en stor andel med ukendt/uoplyst smittekilde, hvorfor der *kan* være en vis underrapportering af institutionssmitte.

Vurdering af, hvorvidt der er behov for at stille krav til, at børn i daginstitutioner er vaccineret.

SSI kan oplyse, at vaccinationstilslutningen for alle sygdommene ligger på over 90 %, og har været stigende siden indførelse af en reminder ordning i maj 2014. Samlet set vurderer SSI, at udbyttet af at indføre krav om vaccination for børn i vuggestue, børnehave og dagpleje højst vil have en marginal effekt på smitterisikoen de pågældende steder.

Derudover har SSI modtaget følgende bidrag fra Sundhedsstyrelsen:

"I alle lande anbefaler sundhedsmyndighederne, at børn bliver vaccineret mod sygdomme, der kan være alvorlige og give varige skader. Ifølge "Bekendtgørelse om gratis vaccination mod visse smitsomme sygdomme m.v. nr. 228 af 08.03.2014" anbefales vaccination mod ti sygdomme (livmoderhalskræft gælder kun for piger) til børn i det danske børnevaccinationsprogram. Vaccinerne givet i børnevaccinationsprogrammet er et frivilligt og gratis tilbud. Der er ikke tradition for at lovgive om obligatorisk vaccination i Danmark, hverken forud for opstart i en daginstitution eller i forbindelse med skolestart. Tilslutningen til vaccinerne i børnevaccinationsprogrammet ligger - fraset for HPV-vaccinen - stabilt højt og Sundhedsstyrelsen ser ikke, at der er behov for et krav om obligatorisk vaccination til børn i daginstitution.

I Sundhedsstyrelsens vejledning "Smitsomme sygdomme hos børn og unge -vejledning om forebyggelse i daginstitutioner, skoler m.v." fra 2013, er der nærmere beskrevet hvad lederen bør bede forældrene oplyse ved institutionsstart for deres barn. Forældrene bør oplyse hvilke sygdomme barnet har haft, og hvornår de forskellige vaccinationer er givet. Oplysningerne bør løbende føres ajour sammen med andre væsentlige helbredsoplysninger af betydning for varetagelse af personalets opgaver i forbindelse med barnet. Lederen skal fra sin side sørge for, at oplysningerne opbevares forsvarligt, og det skal sikres, at uvedkommende ikke har adgang til dem. "